Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De sancto Luca clii

urn:nbn:de:bsz:31-289352

Visual Library

tum nõ modicũ ſuſtineret. Quib⁹ rex nimis credulus eum expelli iuſſit. Uenientes aũt milites adeo eius verbis cõpuncti ſunt. ꝙ ſe ſuos futuros diſcipulos ſpoſponderunt. Rex quoqꝫ penitus veniam petijt. et detractores rebus et honoribus priuauit et ſanctum leonardum valde dilexit. et vix ad preces ſancti detractores dignitati priſtine reſtituit. Qui a deo ſimiliter impetrauit vt quicunqꝫ in carcere tenerent̃ mox inuocato ſuo nomĩe ſoluerent̃ Dum aũt quadã die orationi incumberet ſerpens quidã maximus a parte pedũ vſqꝫ in eius ſinũ tetẽdit. Qui ꝓpter hoc nullaten⁹ ab orõne ſurrexit. Completa vero orõne dixit ei. Scio quia ab inicio creationis tue homĩes ꝙ̃tum preuales inquietas ſed nunc ſi in me tibi tradita eſt poteſtas. fac in me quicquid merui. Quo dicto ſerpens ꝑ capucium exiliens ad pedes eius mortuus corruit. Poſt hoc aũt cum duos epõs diſcordantes ſedaſſet in craſtinum ſe finiendũ predixit. circa annos dñi. dlxx

De decẽ milibus martirũ cli A

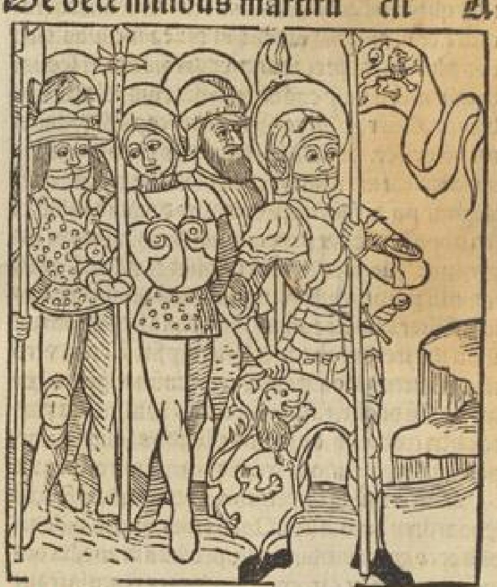

Paſſio et memoria decem milium martirum veneratur et colitur decimo kalen̄. iulij. q̃ omnes vna die pro chriſti nomĩe paſſi ſunt ſub adriano imperatore alijſqꝫ ſex regibus qui ei venerunt in adiutorium. Hi ſancti martires cum ab imperatore ad ſacrificandũ ydolis compellerẽtur dixerunt. Sacrificiũ viuum et immaculatũ offerimus noſmetipſos dño noſtro iheſu xp̃o. qui pro humano genere naſci dignatus eſt. et deſcendere de celis multis malis affligi. et ad vltimuʒ voluit etiam pro nobis crucifigi. quem tu miſer ignoras Tunc iratus imparator iuſſit eos diu torqueri et ad vltimũ crucifigi. Et omnia tormenta q̃ paſſus eſt dñs noſter iheſus xp̃s. forti animo et fide firmiſſima pro dño ſuſtinuerũt. Locus igit̃ vbi paſſi ſunt beati martires mons eſt magnus. et vocat̃ ararat et diſtat ab alexandria ciuitate quingentis quaſi ſtadijs. A quibus aũt paſſi ſunt fuerunt exercitus regum qui illi venerãt in ad iutoriũ triginta milia Hora vero ſexta illius diei terre motus factus eſt magnus. petre ſciſſe ſunt. ſol obſcuratus eſt. ⁊ oĩa ſigna q̃ in paſſiõe dñi viſa fuerũt. etiã ibi viſa ſunt Tunc ſancti martires fundentes orationẽ ad dñm dixerunt. Dñe deus memento noſtri in hoc patibulo crucis. et ſuſcipe petitionẽ noſtrã. et ea que a te expoſcimus nobis concedere digneris. vt quicunqꝫ memoriã noſtri corde et ore cum ieiunio et deuotione celebrauerint. mereantur a te aſſequi fructuoſam mercedẽ tribuẽdo eis ſanitatẽ corporum medicamẽ anime. et in domibus eoruʒ intus et foris honorũ omniũ vbertatem concede. Et ſi in prelio fuerint. nõ eis nocere p̄ualeant inimici viſibiles et inuiſibiles. te ꝓ eis pugnãte. ſed ſicut placet tibi armis tuis eos ꝓtege. Dieſqꝫ vnus ieiunij noſtre paſſionis vnũ penitentialem annũ cõpleat obſeruãtibus ſe deuoto corde. Et hoc dominator dñe a te poſcimus. diſſipa omnẽ occupationem et omnem immũdum ſpiritũ. omnẽqꝫ infirmitatem eorũ expelle. quia glorioſuʒ et laudabile eſt nomẽ tuũ per omĩa ſecula ſeculoꝝ. Et reſpondentibus omnibus amen. facta eſt vox de celo dicens. Que petiſtis dilectiſſimi mei ſutore vos ĩpetraſſe. Gaudete quoqꝫ et letamini. quia orõnes veſtre coram xp̃o. et immortali rege veraciter ſunt exaudite. Et his dictis in cõfeſſione emiſerunt ſpiritũ veraciter percepturi premia regni celoꝝ. Amen.

De ſancto luca clii A

Lucas interpretat̃ ipſe conſurgens vel eleuãs. vel dicit̃ lucas a luce. Ipſe eñ fuit cõſurgens ab amore mundi. eleuans ſe in amorẽ dei. Fuit etiã lux mundi eo ꝙ mundum illuminauit vniuerſuʒ. Math. v. Uos eſtis lux mũdi. Lux aũt mundi eſt ipſe ſol. que quidẽ lux habet in ſitu ſublimitatem. Eccl. xxvi. Sol oriens mundo in altiſſimis dei. In aſpectu delectabilitatẽ. Eccl'i. xi. Dulce lumẽ et delectabile eſt oculis videre ſolem. In motu velocitatẽ. ij. heſdre. iiij. Magna eſt terra et excelſuʒ eſt celũ et velox curſus ſolis. In effectu vtilitatẽ quia ſcd̃m philoſophũ homo generat hominem et ſol. Sic lucas habuit ſublimitatem.

per celeſtium contemplationem. delectabilitatem
per dulcem conuerſationem. velocitatem per fer-
uentem predicationem. vtilitatez per doctrine ſue
conſcriptionem. B

Lucas ſyrus natione antiochenus. arte me-
dicus. fuit ſcd̄m quoſdā vnus de ſeptuagin-
ta duobus dn̄i diſcipulis. Sane cum hiero-
nimus dicat eum fuiſſe diſcipulū apoſtolorū non
domini. et glo. ſuper. xxv. exodi notet q̄ domino
predicanti non adheſit. ſed poſt reſurrectionē eius
ad fidem venit. magis tenendum eſt q̄ non fuerit
vnus de. lxxij. licet aliqui ſic fuerint opinati. Qui
tāte fuit perfectionis et vite vt optime ordinatus
fuerit q̄tum ad deū. et q̄tum ad ꝓximū. et q̄tum
ad ſeipſum. et q̄tum ad ſuum officiū. Et in ſignum
huius quadruplicis ordinatōis quatuor facies ha-
bere deſcribit̄. ſcʒ faciem hoīs et leonis. bouis.
et aquile. Quodlibet em̄ de animalibus habebat
quatuor facies et quatuor pēnas. vt dicit̄ ezech. i.
Et vt hoc meli⁹ videat̄ ymaginemur aliquod ani-
mal qđ habeat caput quadratū. vt lignū quadra-
tum. et in qualibet ſupficie ymaginemur vnam fa-
ciem a parte anteriori faciem hominis. a dextris
faciem leonis. a ſiniſtris faciem vituli. a parte po-
ſteriori faciē aquile. Quia vero facies aquile ſup a-
lias eminebat ꝓpter colli ꝓductionē quod in ea
longū eſt. ideo dicit̄ q̄ erat deſup. Quodlibet etiā
horū quatuor pennas habebat quia cū quodlibet
animal quaſi quadratū ymaginemur. et in qua-
drato ſint quatuor anguli. ī quolibet angulo erat
vna penna. Per iſta quatuor animalia ſcd̄m ſan-
ctos quatuor euangeliſte ſignificant̄. quorum qui-
libet habuit quatuor facies ſcribendo ſcilicet de hu-
manitate. paſſione. reſurrectione. et diuinitate.
Singule tamen ſingulis per quādam appropria-
tionem attribuuntur. ſcd̄m hiero. Matheus in ho-
mine figurat̄. quia pric̄ipaliter circa xp̄i humanita-
tem immoratur. Lucas in vitulo agens de xp̄i ſa-
cerdotio. Marcus in leone euidētius ſcribens de
reſurrectione. Catuli em̄ leonū vt dicūt vſq; in diē
terciū quaſi mortui iacent. ſed rugitu leonis in die
tercio excitant̄. Item q᷑ incepit a rugitu predica-
tionis. Johannes in aquila ceteris altius volans
ſcribens de xp̄i diuinitate. Xp̄s etiā de quo ſcribūt
oīa iſta quatuor fuit ſcʒ homo natus de virgine. vi-
tulus in paſſiōe. leo in reſurrectiōe. aquila in aſcē-
ſione. Per has igit̄ quatuor facies in qb⁹ deſigna-
tus eſt lucas ſicut quilibet alius euāgeliſta. oſten-
dit̄ qualiter illis quatuor modis fuerit ordinatus.
Nam per faciē hoīs oſtendit̄ q̄ recte fuerit ordi-
natus q̄tum ad proximū queʒ debet ratiōe inſtrue-
re. māſuetudine attrahere. et liberalitate fouere.
Homo em̄ eſt aīal rationale māſuetū et liberale
Per faciē aquile oſtendit̄ q̄ recte fuerit ordinatus
q̄tum ad deū. quia in eo oculus intellectus cōtuet̄
deū ꝑ contemplationē. roſtrū affectus ad ip̄m exa-
cuitur ꝑ meditationem. ſenectus inſup abijcit̄ per
nouā conuerſationē. Aquila em̄ acuti luminis eſt
vt rotam ſolis irreuerberatis oculis aſpiciat. et in
altū mirabiliter eleuata piſciculos ī medio maris
videat. Roſtrū etiā nimis aduncatū ne impediat̄
in cibo capiēdo petre allidit. et ſic vſui cibandi ha-
bile efficit. Exuſta inſup a calore ſolis et in fontē
magno impetu ſe ꝓijtiēs ſenectutē abijcit. calore
ſolis oculoꝝ caliginē conſumēte ⁊ pennas alleuiā-
te. Per faciem leonis oſtēditur q̄ recte fuerit ordi-
natus q̄tum ad ſe. q᷑ habuit generoſitatē ꝑ hone-
ſtam moꝝ cōuerſationē. ſagacitatē ꝑ inſidiarū ho-
ſtiliuʒ vitationē. et paſſibilitatē per afflictoꝝ com-
paſſionē. Leo em̄ eſt animal generoſum q᷑ rex ani-
malium. Eſt ſagax q᷑ veſtigia cauda delet cū fu-
git ne inueniat̄. Paſſibile q᷑ quartanā patit̄. Per
faciē vituli ſiue bouis oſtēdit̄ q̄ recte fuerit ordina-
tus q̄tum ad ſuū officium. qđ fuit ſcribere euange-
lium. Ibi em̄ moroſe ꝓceſſit. q᷑ incepit a natiuita-
te precurſoris et natiuitate et īfantia xp̄i. et ſic pau-
latim ꝓceſſit vſq; ad vltimā conſummationē. Di-
ſcrete incepit. quia poſt alios duos euāgeliſtas. vt
qđ illi omiſiſſent iſte ſuppleret. et qđ ſufficienter
dixiſſent omitteret. Circa templū et ſacrificiū im-

moratus fuit.qđ patet in principio et in medio et
in fine.Bos eñ eſt animal moroſum in vngulis fiſ
ſum ꝑ quod intelligit diſcretio immolanciũ. C
Uer͛ qual'r beatus lucas ĩ p̄dictis quatuor modis
ordinatus fuerit melius oñditur ſi vite eius ſeries
melius indaget͛.Primo igit͛ ordinat᷒ fuit quantũ
ad eum.Tripliciter aũt ordinat͛ homo quãtum ad
deum ſcđm beatũ berñ.ſcʒ affectione.cogitacione
et intencione.Affectio debet eſſe ſancta.cogitacio
munda et.intẽcio recta.Affectionẽ igit͛ ſanctã ha
buit q: ſpũſancto plenus fuit.Hiero.in ꝓlogo ſuꝑ
lucã.Obijt inqt in bithinia plen᷒ ſpũſancto.Scđo
habuit cogitacionẽ mundã.q: fuit virgo corꝑe et
mente.in quo notat͛ mundicia cogitatiõnis ipſius
Tercio habuit intencionẽ rectam.q: in omibus q̃
faciebat honorẽ dñi querebat.De his duob᷒ vlti-
mis dicit͛ in ꝓlogo ſuꝑ actus apl'or͛.Sine crimine
in virginitate ꝑmanẽs.Hoc quantũ ad mundiciã
cogitacõnis.Dño maluit ſeruire.ideſt ad honorẽ
dñi.Hoc quantũ ad rectitudinẽ intencõnis.Secũ
do fuit ordinat᷒ quantũ ad ꝓximum.Ad ꝓximũ
aũt ordinamur cũ ei impẽdimus qđ debem᷒.Tria
autẽ ſcđm rich.de ſancto vic.ſunt q̃ ꝓximo debe-
mus.ſcʒ noſtrũ poſſe.noſtr͛ noſſe noſtrũ velle ⁊ vt
quartũ addat͛ noſtrũ agere.Noſtrũ poſſe in ſubſi-
dijs.noſtrũ noſſe in cõſilijs.noſtrũ velle in deſide-
rijs.noſtrũ agere ĩ obſequijs.Quantũ ad hec qua
tuor ordinat᷒ fuit beatus lucas.Dedit enim primo
ꝓximo poſſe ſuũ in ſubſidijs.quod patet ex hoc.ꝙ
paulo in omib᷒ tribulacõibus ſemꝑ adheſit.⁊ ab
eo nunq̄ diſcedẽs eidem in p̄dicaciõis ſubſidiũ fuit
ij.thi.iiij.Lucas eſt mecũ ſolus.In hoc ꝙ dicit me
cum tanq̄ ſcʒ adiutor et defenſor.notat͛ qualiter ſi
bi ſubſidia p̄ſtitit.In hoc ꝙ dicit͛ ſolus.notat͛ ꝙ cõ
ſtanter eidẽ adheſit.Itẽ.ij.cor͛.viij.dicit de luca.
Non ſolum aũt ſed ordinatus eſt ab eccl'ijs ſocius
ꝑegrinationis noſtre ⁊c.Scđo ſuũ noſſe in cõſilijs
Tunc eñ ſuũ noſſe ꝓximo tribuit cũ doctrinã apo-
ſtolicã et euãgelicã quã ipſe nouerat ad vtilitatem
ꝓximorũ cõſcripſit. De hoc ipſe teſtimoniũ ſibi
ꝑhibet in ꝓlogo ſuo dicẽs.Uiſum eſt vt mihi aſſecu
tio a principio diligenter ex ordine tibi ſcribere o-
ptime theophile.vt agnoſcas eorum verborũ de
quib᷒ es eruditus veritatẽ.Qualiter etiam p̄buit
ſuum noſſe in cõſilijs.patet ex illo verbo qđ dicit
hiero.in ꝓlogo.q: eius verba aĩme languẽtis ſũt
medicina.Tertio eius velle in deſiderijs qđ patet
ex hoc ꝙ eis ſalutẽ eternã deſiderauit.col.iiij.Sa
lutat vos lucas medicus.i.ſalutẽ eternã exoptat.
Quarto eius agere in obſequijs.qđ patet ex eo ꝙ

dñm quẽ aliquẽ ꝑegrinũ extimabat hoſpicio rece-
pit.et ei omne obſequiũ caritatis exhibuit.Fuit eĩ
ſocius cleophe dũ ibat ĩ emaus ſicut aliquid dixerit
ꝓut refert greg.in moralibus.licet ambro.dicat
aliũ fuiſſe cuius etiã nomen ponit. D C Tercio
fuit bene ordinatus q̄tum ad ſeipm.Tria aũt ſunt
ſcđm berñ.q̃ optime ordinant hominẽ ad ſeipm et
ſanctũ faciũt.ſcʒ victus ſobrius.act᷒ iuſtus.ſenſus
pius.Et qđlibet hor͛ ſcđm ipm berñ.in tria diuidi
tur.Uictus inquit ſobrius erit.ſi cõtinenter ſi ſocia
liter.ſi humiliter vixerimus. Actus iuſtus erit.ſi
fuerit rect᷒.diſcretus fructuoſus.Rect᷒ ꝑ bonã in-
tẽtionẽ.diſcretus ꝑ moderationẽ.fructuoſus ꝑ edi
ficationẽ.Senſus pius erit ſi fides nr̃a ſentit deũ
ſũme potentem.ſumme ſapientem.ſũme bonũ.vt ꝑ
eius potentiã noſtrã credamus iuuari infirmitatẽ
per eius ſapientiã noſtrã credamus corrigi igno-
rantiam.per eius bonitatẽ noſtrã credamus dilui
iniquitatẽ.Hec ber͛.In his oĩbus beat᷒ lucas fuit
optime ordinatus.Primo eñ habuit victũ ſobriũ.
et hoc tripliciter.quia vixit ꝯtinẽter.Nã vt teſtat͛
hiero.de eo in ꝓlogo ſuꝑ lucã.Ipe nec vxorẽ vnq̄
habuit.nec filios.Scđo ſocialiter hoc notat͛ in hoc
ꝙ dicit͛ de ipſo et de cleopha.ſuppoſita opinione
p̄dicta.luce vlti.Duo ex diſcipulis iheſu ibant ipã
die ⁊c.Socialitas eñ notat͛ in hoc ꝙ dicit͛ duo.et
in hoc ꝙ dicitur diſcipuli.quaſi diſciplinati.i.bene
morigerati.Tertio humiliter cuius humilitas inſi
nuatur in hoc ꝙ nomen ſocij ſui.ſcʒ cleophe exp̄ſſit
et ſuũ tacuit.Nam ſcđm opinionẽ quorundã lucas
ex humilitate nomẽ ſuũ ſiluit.Scđo habuit actum
iuſtũ qui quidã actus fuit rectus ꝑ intentionẽ.hoc
notat͛ in oratione cũ dicit͛.Qui crucis mortificatio
nem iugiter in ſuo corpore pro tui nois amore por
tauit.Diſcret᷒ ꝑ moderationẽ.Unde in forma bo
uis monſtratus eſt qui vngulã findit.ꝑ quod virt᷒
diſcretionis exprimit͛.Fructuoſus ꝑ edificationem
adeo quippe fuit ꝓximis fructuoſus ꝙ ab oĩbus
cariſſimus habebatur.Unde col.iiij.vocat͛ ab apo
ſtolo cariſſimus.Salutat inquit vos lucas medi-
cus cariſſimus.Tercio habuit ſenſum piũ.q: credi
dit ⁊ ĩ ſuo euãgelio ꝓfeſſus eſt deũ eſſe ſumme po
tentem.ſumme ſapientẽ.ſumme bonũ.De duobus
primis dicit in.iiij.c.Stupebãt in doctrina eius q:
in poteſtate erat ſermo ipſi᷒.De tercio patʒ.xviij.
ca.Nemo bonus niſi ſolus deus.Quarto et vlti-
mo fuit optime ordinatus quantũ ad ſuũ officium
qđ fuit ſcribere euãgeliũ.In hoc aũt patet quali-
ter fuerit ordinatus.qm̃ ipſum ſuũ euangeliũ fulcit͛
multa veritate.repletur multa vtilitate.decorat͛

multa venuſtate et autenticatur multa auctoritate. Primo namq̃ fulcitur multa veritate. Eſt autē triplex veritas. ſcꝫ vite. iuſticie. et doctrine. Ueritas vite eſt adequatio manus ad linguā. Ueritas iuſticie eſt adequatio ſentencie ad cauſā. Ueritas doctrine eſt adequatō rei ad intellectū. Hac triplici veritate ipm euangeliū fulcit. quia in ipſo euāgelio hec veritas edocetur. Oſtendit eñ lucas et xp̄m hanc triplicē veritatē in ſe habuiſſe et alios docuiſſe. Oſtendit autem xp̄m hanc triplicem veritatē in ſe habuiſſe p teſtimoniū aduerſarioꝝ. ſicut patet luce. xx. Magiſter ſcimus qꝛ recte dicis et doces. Ecce veritas doctrine. Et nō accipis pſonam. Ecce veritas iuſticie. Sed in veritate viam dei doces. Ecce veritas vite. Bona eñ vita dicitur via dei. Secundo oſtendit in ipo ſuo euāgelio xp̄m hanc triplicē veritatē docuiſſe. Primo eñ ibidē docetur veritas vite q̄ conſiſtit in obſeruatōe mandatorum dei. Unde dicitur. x. c. Diliges dominū deū tuū ꝛc. Hoc fac et viues. Item. xviij. interrogauit eum quidā. Magiſter qd faciēdo vitā eternā poſſidebo? Et ſequit mandata noſti? Non occides ꝛc. Scd̄o veritas doctrine. Uñ quibuſdā hanc veritatē doctrine peruertentib᷒ dicebat. xi. c. Ue vobis phariſeis qui decimatis ideſt decimanda p̄dicatis mentā rutā et omne olus et p̄teritis iudiciū et caritatem dei ꝛc. Item ibidē. Ue vobis legiſꝑitis qui tuliſtis clauem ſcientie ꝛc. Tercio veritas iuſticie. Unde dicit. xx. c. Reddite ergo q̄ ceſaris ſunt ceſari et que dei ſunt deo. Item. xix. c. Ueruntamē inimicos meos illos qui noluerunt me regnare ſup ſe adducite huc. ꝛ interficite ante me. Item. xiij. vbi agit de iudicio vbi reprobis dictur᷒ eſt. Diſcedite a me omnes operarij iniquitatis. E

Secūdo eius euangeliū replet multa vtilitate. Unō et ille qui ſcripſit medicus fuit. ad deſignanduꝫ ꝙ nobis medicinā vtiliſſimā ꝓpinauit. Eſt aūt triplex medicina curatiua. p̄ſeruatiua. et melioratiua. Hanc triplicē medicinā nobis lucas in ſuo euangelio celeſtem medicū oſtendit ꝓpinaſſe. Medicina autē curatiua et q̄ curat a morbo. et hec eſt penitentia que omnes morbos ſpūales curat. Hāc medicinā dicit medicū celeſtē nobis exhibuiſſe cū ait. iiij. c. Sanare cōtritos corde p̄dicare captiuis remiſſionem ꝛc. Item. v. c. Nō veni vocare iuſtos ꝛc. Medicina melioratiua eſt que ſanitatē auget. et hec ē obſeruatio conſilioꝝ. Cōſilia eñ hominē meliorē et pfectiorē faciunt. Hanc medicinā oſtēdit nobis medicū ꝓpinaſſe. xviij. c. cum ait. Omnia quecūq̄ habes vēde et da pauꝑibus ꝛc. Itē. vi. c. Ab eo q̄ aufert tibi veſtimentū ꝛc. Medicina aūt p̄ſeruatiua eſt q̄ p̄ſeruat a caſu. et hec eſt vitacio occaſionū peccandi et malorum ſocietatū. Hanc medicinam oſtēdit medicū tradidiſſe cū ait. xij. c. Attendite a fermēto phariſeoꝝ ꝛc. Ubi edocet maloꝝ ꝯſortia euitare. Uel pōt dici ꝙ ipm euangeliū multa vtilitate replet. qm̄ in ipo virtus omnis ſapientie cōtinetur. De hoc ſic dicit ambro. Lucas omēs ſapientie virtutes euāgelij ſui cōplectit hiſtoria. Docuit eñ naturalia cum de ſpūſancto dñicam incarnationem extitiſſe reſerauit. Unde ꝛ dauid naturalē docens ſapientiā ait. Emitte ſpūm tuū et creabunt. Itē cum docuit tenebras in paſſione xp̄i factas terram tremuiſſe. ſolē radios extraxiſſe. Docuit moralia cū ipis beatitudinibus mores docuit. Rōnalia docuit cuꝫ ait. Qui fidelis eſt in minimo et in magno fidelis eſt. Sine hac triplici ſapiētia ipſa fides ipſum miſterium trinitatis eſſe non poteſt. hoc eſt naturali. rationali. et morali. Hec ambro. Tercio eius euangeliuꝫ decoratur multa venuſtate. Eius eñ ſtilus et modus loquendi valde venuſtus et decorus eſt. Ad hoc autē ꝙ aliquis in dictis ſuis venuſtatē et decorē teneat. tria ſunt neceſſaria que tradit aug᷒. ſcilicꝫ vt placeat. vt pateat. et vt moueat. Ut placeat debet loqui ornate. vt pateat debet loqui apte. vt moueat debet loqui cū feruore. Hunc triplicē modū habuit lucas et in ſcribendo et in p̄dicando. De duob᷒ primis. ij. coꝝ. viij. Miſimus aūt cum illo fratrē glo. barnabā vel lucā cui᷒ laus eſt in euangelio per omnes eccleſias. In hoc ꝙ dicit cuius laus eſt ꝛc. Notatur ꝙ locutus eſt ornate. In hoc ꝙ dicit per oīs eccleſias notatur ꝙ locutus eſt aperte. Quod aūt cum feruore locut᷒ ſit. patet ex hoc ꝙ cor ardens habuit dicens. Nonne cor noſtrum ardens erat in nobis. ꝛc. F

Quarto euis euangeliū autēticat multorum auctoritate. Multorū quippe auctoritate autenticatum fuit. Quoniā a patre fuit preordinatū. Hiere. xxxi. Ecce dies veniunt dicit dñs. et feriam domui iſrael et domui iuda fedus nouū. non ſcd̄m pactū qd̄ pepigi cū patribus coꝝ ꝛc. Sed hoc erit pactū quod feriam cuꝫ domo iſrael. poſt dies illos dicit dñs dabo legem meā in viſceribus coꝝ ꝛc. Ad litterā loquit de doctrina euangelica. Scd̄o a filio corroboratū. Unde dicitur in eodē euangelio. xxi. c. Celū et terra tranſibūt verba aūt mea non tranſibunt. Tercio a ſpūſancto inſpiratum. Unde dicit hiero. in ꝓlogo ſup lucā. Sancto inſtigante ſpū in achaie partibus hoc ſcripſit euāgeliū. Quarto ab angelis prefiguratū. Fuit eñ prefiguratuꝫ ab illo

angelo de quo dicit apoc. xiiij. Uidi angelum dei volantē ꝑ mediū celi. habentē euangelium eternū. Iſtud aūt euangeliū dicit eternū. q2 ab eterno effi‑cienter id eſt a xp̄o qui eſt eternus de eternis ma‑terialiter ad eterna finaliter. i eternū ꝑpetualiter. Quinto a ꝓphis prenunciatū. Naʒ ezechiel ꝓpha iſtud euangeliū prenūciauit. cū vnū de animalib9 faciem vituli habere dixit. ꝑ qd̄ euangeliū luce ſi‑gnatū eſt. vt ſupra dictū eſt. Iteʒ qn̄ dixit ezech. ij. ſe vidiſſe librū qui erat ſcriptus intus et foris. et in quo erant ſcripta lamentū carmē et ve. Per hūc em̄ librū intelligit euangeliū luce. qd̄ eſt ſcriptum intus per ꝓfundi miſterij occultationē. ⁊ foris per hiſtorie apertionē. In quo etiā continet lamentū paſſionis. carmen reſurrectionis. et ve eterne dā‑nationis. ſicut patet. xi. c. vbi multa ve ponūtur. Sexto a virgine reſeratū. Uirgo em̄ beata omnia in corde ſuo ꝯſeruabat. ⁊ diligenter cōferebat. vt dicit luce. ij. vt hec poſtmodū ſcriptorib9 reſeraret. vt dicit gloſa ibidē. Omnia que de dn̄o vel a dn̄o facta vel dicta cognouit in memoria recōdebat vt cum tēpus predicande vel ſcribende incarnatiōis adueniret. ſufficiēter vniuerſa ꝓut eſſēt geſta poſ‑ſet explicare querentibus. Unde etiam bern̄. aſſi‑gnans rōnem quare angelus beate virginis nūcia‑uit cōceptū elizabeth ait. Ideo cōceptus elizabeth nunciat marie. vt dū nunc ſaluatoris. nunc ꝑcurſo‑ris edocet aduētus rerū tempus et ordinē tenens ipſa poſt modū melius ſcriptorib9 ac ꝑdicatoribus euāgelij reſeraret veritatē. que plene de omibus a principio celitus fuit inſtructa miſterijs. Credit igitur ꝙ euangeliſte eam de multis inquirebāt. et ipſa eos certificabat. Et ſpecialiter credit de bea‑to luca ꝙ ad eam tanq̄ ad archā teſtamenti recur‑rit. et ab ea de multis certificatus fuit precipue de his que ſibi ſoli cōſtabant. ſicut de angelica annū‑ciatione. et xp̄i natiuitate. Septimo ab apoſtolis intimatū. Cū vero lucas nō fuerit cū xp̄o in omni‑bus actibus et miraculis xp̄i. ideo ſuuʒ euangeliū ſcripſit ſcd̄m quod apl̄i qui p̄ſentes fuerant ſibi in‑timauerūt et retulerūt ſicut ip̄e in ꝓlogo ſuo inſi‑nuat dicēs. Sicut tradiderunt nobis qui ab inicio ip̄i viderūt et miniſtri fuerunt ſermonis ⁊c. Cum em̄ dupliciter cōſueuerit ferri teſtimoniū. ſcʒ de vi‑ſis. et de auditis. ideo dn̄s vt ait aug9. duos teſtes voluit habere de viſis. ſcʒ matheū et iohēm. et du‑os de auditis. ſcʒ marcū et lucā. Et qm̄ teſtimoniū quod eſt de viſis firmius et certius eſt q̄ illud qd̄ eſt de auditis. ido vt dicit aug9. duo euangelia q̄ ſunt de auditis ponuntur extrema. ⁊ alia duo que ſunt de auditis ponunt media. vt hec media tanq̄ infirmiora ab illis extremis que ſunt certiora. hinc inde fulciant et roborent. Octauo a paulo mirabi‑liter approbatum. Nam eius euangelium mirabi‑liter approbat qn̄ ad confirmationeʒ dictorū ſuoꝝ luce euangelium adducebat. Unde dicit hiero. in libro de viris illuſtribus. Quidā ſuſpicant quotiēſ‑cunqʒ paulus in ep̄lis ſuis dicit. ſcd̄m euangelium meū. de luce ſignificare volumine. Eius etiā euan‑gelium mirabiliter approbauit cū de eo ſcribit. ij. coꝝ. viij. cuius laus eſt in euāgelio ꝑ omnes eccle‑ſias. ¶ Legit in hiſto. antiochena ꝙ dum xp̄iani qui erant in antiochia multis flagicijs ſe dediſſent obſeſſi a multitudīe thurcoꝝ. fame ac miſeria mul‑tiplici affligebant. Sed cū plene ad dn̄m ꝑ penitē‑tiam fuiſſent conuerſi apparuit cuidam in eccleſia ſancte marie de tripoli vigilanti vir quidā lucidus cādidis veſtimētis indutus. et cū quereret quiſnā eſſet. dixit ſe eſſe lucam qui de antiochia venerat. vbi dn̄s miliciā celi et apl̄os et martires cōuoca‑uerat vt ꝓ ſuis ꝑegrinis pugnarēt. Xp̄iani igitur animati omnē thurcoꝝ exercitum confregerūt.

¶ De ſancto criſanto

Criſantus filius polimij viri illuſtriſſimi. dū fidem xp̄i edoctus eſſet. et a patre ad ydo‑la reuocari non poſſet. iuſſit eum pater in conclaui recludi. et quinqʒ puellas eidem vt earū ſeducat blandicijs ſociari. Qui cū oraſſet deum ne a fera peſſima carnali ſcʒ cōcupiſcentia ſuparetur, continuo predicte puelle ſomno oppreſſe nec potū